

РЕШЕНИЕ

№ 1288

гр. София, 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 79 състав,
в публично заседание на 12.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Николай Димитров

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **10657** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба на О. Х., гражданин на У., ЛНЧ [ЕГН], лично и като законен представител на малолетното си дете Н. С. Х., ЛНЧ [ЕГН] с предоставена временна закрила в Република България, чрез адв. П. Ж. против Заповед № ЗСПД/Д-С-СЛ/6801/18.09.2023г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С., с която е отказано отпускане на еднократна помощ за ученик записан в трети клас. Заповедта на директора на ДСП – С. се оспорва като незаконосъобразна, издадена в нарушение на материалния закон и в несъответствие с целта на закона. Поддържа се, че чужденците имат право на социално подпомагане съгласно Конституцията на Република България, чл.3, ал.5 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/ и чл.39, ал.1,т.4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/. Изложени са доводи, че разпоредбата на чл.3, ал.5 от ЗСПД противоречи на международни договори, които Република България е ратифицирала. Моли се за отмяна на оспорената заповед и се претендират разноски на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата. В проведеното по делото съдебно заседание жалбоподателката се представлява от адв. Т., преупълномощена от адв. Ж., която поддържа жалбата и моли тя да бъде уважена по изложените в нея съображения.

Ответникът – директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., се представлява от юрк. И., същата оспорва жалбата по изложените в писмения отговор аргументи.

Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Жалбоподателката О. Х., гражданин на У., ЛНЧ [ЕГН], с предоставена временна закрила, и майка на детето Н. С. Х., ЛНЧ [ЕГН], който през учебната 2023г. – 2024г. е записан като ученик в трети клас

На 15.09.2023 г. жалбоподателката е подала Заявление – декларация вх. № ЗСПД/Д-С-СЛ/6801 за отпускане на еднократна помощ по чл. 10а от ЗСПД - за ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас.

Въз основа на подаденото заявление директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. издал процесната Заповед № ЗСПД/Д-С-СЛ/6801/18.09.2023г., с която е отказано отпускането на исканата помощ. В заповедта е посочено, че помощта се отказва на основание чл.3, ал.5 от ЗСПД, тъй като семейството няма предоставен статут на постоянно пребиваващи в Република България. Заповедта е връчена на 18.10.2023г.

Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган съобразно предоставените му правомощия, в изискуемата форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Същата обаче е материално незаконосъобразна по следните съображения:

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а от ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

В случая между Република България и У. е сключен Договор между Република България и У. за социално осигуряване (Ратифициран със закон, приет от Х. Народно събрание на 28 ноември 2001г. - ДВ, бр. 107 от 2001г. В сила от 1 април 2003г.). По силата на Решение № 144/10.03.2022г. на МС е предоставена временна закрила на разселените лица от У. в съответствие с Решение за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (ЕС) 2022/382 от 04 март 2022г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от У. по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила. Временната закрила се предоставя от 24 февруари 2022г. за срок от една година. С Решение № 212 от 23.03.2023г. на основание чл. 2, ал. 2 ЗУБ във връзка с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 04.03.2022г., Решение на ЕК за автоматично удължаване на действието на Директивата с два пъти по шест месеца, считано от март 2023г., е удължен срокът на предоставената временна закрила до 04 март 2024г.

Доколкото обаче социалните помощи не са част от системата на социалното осигуряване, цитираният по-горе договор между Република България и У. се явява неприложим в конкретния случай.

Спорният по делото въпрос е за правото на лицата, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която пребивават, в частност от отпусканите по ЗСПД помощи.

По отношение на чужденците разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД предвижда само, че

семејни помощи се предоставят на постоянно пребиваващите и отглеждащи децата си в страната чужди граждани, ако е предвидено в друг закон или международен договор. ЗСПД не съдържа изрична уредба дали и при какви условия могат да се предоставят семејни помощи за деца на чужди граждани, пребиваващи в страната, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец е всяко лице, което не е български гражданин. Разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане.

От данните по делото се констатира, че жалбоподателката - гражданка на У. е чужденец с предоставена временна закрила, следователно има право на социално подпомагане. Както беше казано, разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД не съдържа нарочна уредба по отношение възможността за получаване на семејни помощи за деца от чужденци с предоставена временна закрила, но предвижда такава възможност за чужденци, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. В случая е налице втората хипотеза, а именно друг закон - ЗУБ, въз основа на който /чл. 39, ал. 1, т.4/ следва да се приеме, че чужденците с временна закрила имат право на семејни помощи за деца.

На следващо място, цитираната норма на чл. 3, т. 5 ЗСПД не е съобразена с Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

В т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е прието, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (каквото е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семејни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право.

Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право. Съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл семејните помощи за деца следва да се разглеждат именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения,

които не подлежат на ограничаване.

С оглед изложеното дотук отказът за отпускане на помощта по чл. 10а ЗСПД се явява незаконосъобразен поради противоречие с материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

Оспорената заповед следва да се отмени, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените по-горе указания по прилагане на закона.

При този изход на спора, съдът намира, че разноски се следват на жалбоподателя. Същевременно обаче, такива се претендират единствено за адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.1, т. 2 от Закона за адвокатурата, като се твърди, че по отношение на жалбоподателката е осъществена безплатна правна помощ. При преглед на наличните доказателства по делото се установява, че по същото производството е образувано във връзка с подадена жалба от адв. П. Ж., за което е налице и надлежно пълномощно /л.9 от делото/. В последствие в съдебно заседание жалбоподателката е представлявана от адв. Е. Т., с представено пълномощно за преупълномощаване от адв. П. Ж. /л.29 от делото/. От друга страна обаче е представен единствено договор за правна помощ и съдействие между жалбоподателката и адв. Г. В., според който правните услуги се предоставят на осн. чл.38, ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата /л.31 от делото/. По делото не се установяват каквито и да е действия извършени от адв. Г. В., поради което и искането за присъждане на разноски по отношение на този защитник се явява неоснователно. Същевременно за другите процесуални представители- адв. П. Ж. и адв. Е. Т., липсват доказателства за сключен договор на осн. чл.38, ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата с жалбоподателката, каквито разноски се претендират. Ето защо претенцията за разноски - за адвокатски хонорар по чл.38, ал.1 от Закона за адвокатурата, следва да се остави без уважение като недоказано.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 79 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на О. Х., гражданин на У., ЛНЧ [ЕГН], лично и като законен представител на малолетното си дете Н. С. Х. с ЛНЧ [ЕГН]- Заповед № ЗСПД/Д-С-СЛ/6801/18.09.2023г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С., с която е отказано отпускане на еднократна помощ на ученик за детето Н. С. Х..

ВРЪЩА преписката на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: